

Malala

L20

Mini-portræt af et af de mest
betydningsfulde mennesker

Bjarne Melander

LÆS MED LYST

LÆS20MINUTTER

www.laesmedlyst.dk

Dette er en tekst fra www.læsmedlyst.dk under projektet;
LÆS 20 MINUTTER, hverdag.

Du lærer at læse ved at læse, ...derfor giver vi mulighed for at læse tekster med mening, i en sværhedsgrad som passer dig, og som kan læses på ca. 20 minutter.

Når du vil træne din læsning, er det vigtigt at træne hver dag. Find et fast tidspunkt på dagen, når du kan finde ro, og lad dig ikke forstyrre af mobilen mens du læser.

Så sæt uret på 20 minutter (*valgfrit* 😊). Læs. Måske får du læst få sider, måske flere sider. Under alle omstændigheder har du gjort en god indsats ved at læse 20 minutter dagligt.

#alle-skal-gives mulighed-for-at tilegne-sig-læsning

#læs20minutter #LÆS #lix20 #L20

Du kan downloade bogen gratis på vores side

Lix ca. 20 Version: BETA

LÆS MED LYST

LÆS MED LYST tilbyder læsevejledning og undervisning
www.læsmedlyst.dk

Følg os på Facebook og Instagram

Malala Yousafzai blev født i 1997 i Pakistan.

Malala voksede op i et hjem, hvor skole og læring havde stor betydning. Hendes far var lærer og drev en skole. Han mente, at uddannelse var vigtig for alle børn – også for piger.

Malala gik i skole, som andre børn gør. Hun lærte at læse, skrive og stille spørgsmål. Hun kunne godt lide at lære nyt. For hende var skolen ikke bare et sted, man gik hen. Det var et sted, hvor man fik mulighed for at forstå verden bedre.

Da hverdagen ændrede sig

Da Malala var barn, ændrede livet i hendes del af Pakistan sig. Taliban fik mere magt i området. De indførte regler, som påvirkede hverdagen for mange familier. En af reglerne var, at piger ikke måtte gå i skole.

Skoler lukkede. Nogle blev ødelagt.

For mange piger betød det, at deres hverdag pludselig blev meget lille. De måtte blive hjemme, selvom de gerne ville lære videre.

Malala forstod ikke, hvorfor hun ikke længere måtte gå i skole. Hun oplevede det som uretfærdigt. Hun vidste, at hun ikke var den eneste pige, der havde det sådan.

At sætte ord på det

Malala begyndte at skrive om sit liv. Hun skrev anonymt på nettet og fortalte om, hvordan det var at være pige i et område, hvor man ikke måtte gå i skole. Hun beskrev frygten, men også savnet efter undervisning og fællesskab.

Hendes tekster blev læst af journalister og andre voksne uden for Pakistan. Langsomt begyndte flere at få øje på, hvordan forholdene var for piger i Swat-dalen.

Malala gav også interviews. Hun talte roligt om, hvorfor hun mente, at piger skulle have lov til at gå i skole. Hun sagde ikke noget nyt eller særligt dramatisk. Hun forklarede bare, hvordan hun oplevede sin hverdag.

Overfaldet

Den 9. oktober 2012 var Malala på vej hjem fra skole. Hun sad i en bus sammen med andre elever. En bevæbnet mand stoppede bussen og spurgte efter hende. Han skød hende i hovedet.

Malala blev alvorligt såret. Hun blev fløjet til England for at få behandling. I lang tid var det usikkert, om hun ville overleve.

Hun overlevede. Men vejen tilbage var lang.

Overfaldet på Malala blev senere efterforsket af pakistanske myndigheder. Det viste sig, at attentatet var planlagt, og at gerningsmanden ikke handlede alene. Angrebet havde forbindelse til Taliban, som opfattede Malalas offentlige støtte til pigers skolegang som en trussel mod deres magt i området. Formålet var at bringe hende til tavshed og at afskrække andre fra at sige imod.

Et liv i et andet land

Efter overfaldet boede Malala og hendes familie i Storbritannien. Hun skulle lære meget igen. At tale. At gå. At koncentrere sig i længere tid.

Samtidig blev hun kendt i hele verden. Mange fulgte med i, hvordan det gik hende. Der var også forventninger. Nogle mente, hun nu havde et særligt ansvar.

Malala fortsatte med at tale om uddannelse. Ikke kun for piger i Pakistan, men for børn i mange lande. Hun forklarede, at skole giver mulighed for at klare sig bedre i livet. For hende handlede det ikke om at være modig, men om at være vedholdende.

FN og Nobelprisen

I 2013 talte Malala ved FN. Hun var 16 år gammel. Hun holdt en tale om retten til uddannelse. Talen var enkel og tydelig. Hun talte om sin egen oplevelse og om andre børn, der stod i samme situation.

Året efter fik hun Nobels Fredspris. Hun var den yngste modtager nogensinde. Malala sagde selv, at prisen ikke kun handlede om hende, men om alle de børn, der ikke bliver hørt.

Malala i dag

I dag er Malala voksen. Hun har læst på universitetet i Oxford. Hun arbejder fortsat med uddannelse gennem organisationen *Malala Fund*, som støtter projekter i flere lande.

Hun rejser, møder unge og taler med beslutningstagere. Hun arbejder sammen med lokale organisationer, der kender forholdene i deres egne lande. Hun har også skrevet bøger, hvor hun fortæller om sit liv og sine tanker.

Malala lever ikke et almindeligt liv. Men hun forsøger at leve et så normalt liv som muligt.

Malalas historie bliver ofte fortalt som noget helt særligt. Det er den også. Men den handler i bund og grund om noget genkendeligt: ønsket om at lære, og ønsket om at blive taget alvorligt.

Hun gjorde ikke noget overmenneskeligt. Hun holdt fast i noget, der var vigtigt for hende.

Derfor bliver hendes historie ved med at blive fortalt.

Efterskrift; Kvinder under Taliban

Taliban er en islamistisk bevægelse, som har stor magt i dele af Afghanistan og Pakistan. Bevægelsen bygger på en meget streng fortolkning af islam, som trækker på traditioner og normer, der minder om middelalderlige samfundsformer. Det har alvorlige konsekvenser for kvinder og piger.

Under Taliban må piger ofte ikke gå i skole, og kvinder må ikke arbejde uden for hjemmet. De må ikke bevæge sig frit i det offentlige rum og skal ofte ledsages af en mand. Påklædningen er nøje fastlagt, og overtrædelser kan blive straffet.

Reglerne handler ikke kun om religion, men også om kontrol. Når kvinder ikke må lære at læse og skrive, får de sværere ved at kende deres rettigheder. Når de ikke må arbejde, bliver de økonomisk afhængige af andre, og når de ikke må tale frit, bliver deres erfaringer usynlige.

Taliban har forklaret, at reglerne skal beskytte kvinder, men for mange opleves de som en alvorlig begrænsning af liv og muligheder. Det var i denne sammenhæng, at Malala Yousafzai talte for pigers ret til skolegang. Hun brugte ikke vold, men ord, og netop derfor blev hun opfattet som farlig.

Historien om Malala viser, hvordan uddannelse kan blive set som en trussel i samfund, hvor magten bygger på frygt og tavshed. Og den viser, hvad der kan ske, når nogen alligevel vælger at sige fra.

Jeg er Malala – *Malala Yousafzai*

Jeg er Malala: Pigen der kæmpede for uddannelse og blev skudt af Taleban. Dette er Malalas egen selvbiografi, skrevet i samarbejde med Christina Lamb. Bogen giver et stærkt indblik i hendes opvækst i Pakistan og hendes kamp for pigers ret til at gå i skole.

Min vej videre – *Malala Yousafzai*

En nyere udgivelse (2025/2026), hvor Malala fortæller om sit liv efter Nobelprisen og sin fortsatte kamp som globalt symbol for uddannelse. Bogen fokuserer på at finde sin egen vej og er velegnet til unge, der søger inspiration.

Afghanistan – *Freya Ea Bjørnlund*

Denne bog er skrevet målrettet til unge mellem 11 og 15 år. Den giver en overskuelig gennemgang af landets historie, krigen og konsekvenserne af, at Taliban genoptog magten i 2021. Den er ideel, hvis man vil forstå "hvorfør og hvordan" uden at skulle læse en tung voksenbog.

Mellem Taleban og fremtiden – *Puk Damsgård og Marie Grundtvig Buus*

En fortælling om de unge i Kabul. Selvom den har nogle år på bagen, er den unik, fordi den fokuserer direkte på unge menneskers liv og drømme i skyggen af Taliban. Den er skrevet i et sprog, der er nemt at gå til for udskolingslever.

Tekst der interesserer og passer i sprog, er forudsætning for læsning

Den gode bog er en bog, der passer til dig.

Den handler om noget, du har lyst til at læse om, og den er skrevet i et sprog, du synes er godt.

Ordene flyder, og siderne føles ikke tunge. Du mister ikke modet undervejs.

Når en bog passer sådan, sker der noget vigtigt: Du opdager, at du godt kan. *Du får lyst til at læse.*

Derfor betyder den gode bog så meget. For den kan gøre læsning til noget, der ikke bare er svært, men noget, der også kan være rart og spændende.

LÆS MED LYST

læsevejledning og undervisning

www.laesmedlyst.dk

